

Гуфторҳои

Мансури Ҳошими Хуросонӣ

Пойгоҳи иттилоърасонии дафтари ҳифз ва наشري осори Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизахулоқ таъоло

Коди гуфтор: 35

Муқаддамот

Илм

Маъноии илм ва вучуби касби он

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Гуфторе аз он ҳазрат дар бораи таърифи илм ва хостгоҳи он

أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ حَبِيبٍ الطَّبْرِيُّ قَالَ: سَمِعْتُ الْمَنْصُورَ الْهَاشِمِيَّ الْخُرَاسَانِيَّ يَقُولُ: الْعِلْمُ نُورٌ يَقْدِرُ فِيهِ اللَّهُ فِي قَلْبٍ مَنْ يَشَاءُ لِيُرِيَهُ فِيهِ مَا يَكُونُ وَلَوْ أَنَّ النَّاسَ أَجْهَدُوا أَنْفُسَهُمْ وَرَكِبَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا عَلَى أَنْ يَعْلَمُوا مِمَّا يَكُونُ شَيْئًا لَا يَعْلَمُونَهُ حَتَّى يُعْلَمَهُمُ اللَّهُ! ثُمَّ قَرَأَ: ﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾! قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ وَ مَا خَيْرُ الْعُلُومِ؟ قَالَ: مَا تَمَّ عُلُومُ بَابِنِ حَبِيبٍ وَ لَكِنَّهُ عِلْمٌ وَاحِدٌ وَ الْعِلْمُ لَا يَتَفَاوَتْ! قُلْتُ: فَمَا هَذِهِ اللَّاتِي تَكُونُ فِي أَيْدِي النَّاسِ؟ قَالَ: تِلْكَ الظُّنُونُ تِلْكَ الْعِبَارَاتُ وَ هِيَ شَبِيهَةٌ بِالْعِلْمِ وَ لَيْسَتْ الْعِلْمُ!

Тарҷумаи гуфтор:

Абдуллоҳ ибни Ҳабиби Табарӣ моро хабар дод, гуфт: Шунидам Мансури Ҳошими Хуросонӣ мефармояд: Илм нуре аст ки Худованд дар дили ҳар касе ки мехоҳад меандозадаш то дар он чизе ки ҳастро нишонаш диҳад ва агар мардум худашонро ба саҳтӣ биандозанд ва бархишон аз бархӣ дигар боло раванд то ба чизе аз ончи ҳаст илм пайдо кунанд, ба он илм пайдо намекунанд то онки Худованд ба онон таълим диҳад! Сипас (ин оятро) қироъат фармуд: <<(Худовандо!) Ту мунназаҳӣ! Моро ҳеҷ илме нест магар чизе ки Ту таълимамон фармудӣ, ҳароина Ту бисёр олим ва ҳаким ҳастӣ>> (Бақара/32)! Арз карам: Фидоят шавад, беҳтарини илмҳо кадом аст? Фармуд: Илмҳои вучуд надорад эй писари Ҳабиб, балки он илмӣ воҳид аст ва илм тафовут пайдо намекунад! Арз кардам: Пас инҳо чистанд ки дар дастҳои мардуманд?! Фармуд: Инҳо зунунанд, инҳо иборотанд ва онҳо шабеҳи илманд ва илм нестанд!

Шарҳи гуфтор:

Аз ин ҳикмати гаронбаҳо доништа мешавад ки илм нури малакутӣ аст ки аз холиқи ҳастӣ содир мешавад ва ба ақлҳои солим мерасад то дар рӯшаноии он, чизҳое ки дар ҷаҳон вучуд дорандро ҳамон гуна ки ҳастанд бубинанд ва бо ин васф, илм ба манзалаи нур ва ақли солим ба манзалаи ҷаҳми биност ки метавонад дар нур мушоҳида кунад ва бидуни он қодир ба мушоҳидаи чизе нест агар чи бисёр кӯшиш варзад. Бо ин

васф, илм монанди нур, вучудӣ воҳид аст, агар чи сабаби мушоҳидаи чизҳои мутафовит мешавад; Чароки тафовути маълумот мусталзими тафовути илми нест; Ҳамчунонки тафовути маръиёт нурро мутафовит намекунад; Бал бар ин мабно рӯшан мешавад ки илм мунҳасиран барои Худованд аст ва барои ғайри ӯ нест ва ин муроди аз сухани Худованд аст ки фармудааст: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ (Наҳл/ 74); <<Ҳароина Худованд илм дорад ва шумо илм надоред>>; Чароки дигарон бо илми ӯ олим мешавад; Чунонки бо нур бино. Аммо чизҳое ки бо унвони <<Улум>> дар ихтиёри мардуманд ва бо якдигар тафовут ва таъоруз доранд, дар воқеъ илм нестанд, бал маҷмӯъае аз гумонҳо ва эътибороти ононанд ки танҳо шабеҳи илманд ва мучиби фиреби ҷоҳилон мешаванд; Монанди сароб ки танҳо шабеҳи об аст ва мучиби фиреби ташнагон мешавад; Чароки илм нури Худованд дар осмонҳо ва замин аст ки дар он ихтилофе нест ва соҳати он аз гумонҳо ва эътибороти мардум муназзаҳ аст.

Бо наҳзати
«Бозгашт ба Ислом»
ошно шавед.

